

" Waterkwaliteit en visbestand in de rivier de Dommel anno 2024 "

1. Inleiding

De Dommel is een rivier in Nederland en België , 146 km lang , waarvan 120 km in Nederland. De Dommel ontspringt in Belgisch Limburg en is in België ongeveer 26 km lang.

De bron bevindt zich op het Kempens Plateau nabij het gehucht Wauberg in de gemeente Peer. De rivier stroomt via Overpelt en Neerpelt richting Nederlandse grens.

2. Waterkwaliteit

a) Huidige toestand

De evolutie van de waterkwaliteit evenals de doelstellingen per waterlichaam kan handig opgevolgd worden via de waterdashboards die online staan: *Dashboard oppervlaktewaterlichamen*.

b) Toekomstperspectieven

De verschillende geplande acties zijn terug te vinden in het stroomgebiedbeheerplan 2022-2027. Dit is eveneens online raadpleegbaar:

<https://www.integraalwaterbeleid.be/nl/stroomgebiedbeheerplannen/stroomgebiedbeheerplannen-2022-2027>.

De rapportage over deze acties is terug te vinden in het wateruitvoeringsprogramma:

<https://www.integraalwaterbeleid.be/nl/stroomgebiedbeheerplannen/wateruitvoeringsprogramma>.

3. Afvissingen

Sinds 2013 wordt door het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) de visfauna in Vlaamse stromende wateren opgevolgd met het geïntegreerd referentiemetnet voor zoetwatervissen in Vlaanderen. Dit nieuwe meetnet is de opvolger van het monitoringmeetnet voor de visstand van de Vlaamse oppervlaktewaters dat in 2001 werd opgestart en is volledig afgestemd op de informatienoden van de Kaderrichtlijn Water (KRW) en van het Natura 2000-netwerk.

De monitoring is gericht op het bepalen van de Ecologische Kwaliteitsratio (EQR). Het meetnet heeft een bemonsteringsperiodiciteit van 6 jaar. Het meetnet bevat 3 meetpunten op de Dommel. De locaties zijn weergegeven in Tabel A (= Bijlage 2).

a) Afvissing in 2016

De Dommel werd in 2016 bevist door middel van elektrovisserij. In Neerpelt werd bijkomend met fuiken gevist.

In totaal werd 418 m bevestigd, en werden twee schietfuisen geplaatst voor twee dagen. Men ving 655 vissen met een totaalgewicht van 17 kg en verdeeld over 14 soorten.

Driedoornige stekelbaars en riviergrondel domineren in aantallen met respectievelijk 35% en 32%. Ook biermpje en tiendoornige stekelbaars maken nog respectievelijk 13% en 11% uit van de vangstaantallen. De overige soorten vertegenwoordigen elk minder dan 3%.

Wat de biomassa betreft is kopvoorn dominant (56%), gevolgd door paling (11%), snoek (9%) en riviergrondel (7%). De overige soorten maken elk 5% of minder van de totale biomassa uit.

De op basis van de vangsten geraamde aantallen en gewichten van elke soort worden per staalnamepunt weergegeven in Tabel B (= Bijlage 3).

De 'grootte' van het visbestand is eerder een onduidelijke variabele. Men kan hier het aantal soorten, de biomassa of het aantal individuen onder verstaan. Internationaal wordt de kwaliteit van een visbestand uitgedrukt onder de vorm van een index, de Ecologische Kwaliteitsratio (EQR). De EQR varieert, afhankelijk van de staalnameplaats tussen een 'slechte kwaliteitsklasse' en een 'goede kwaliteit' (Zie Tabel C = Bijlage 4).

b) Vergelijking met vorige afvissingen

Het INBO volgt het visbestand op de Dommel al op sinds 1998. Het visbestand op de Dommel doorheen de jaren blijft vrij gelijk; het aantal gevangen soorten blijft ongeveer hetzelfde en riviergrondel en driedoornige stekelbaars blijven de meest gevangen soorten op de Dommel. Daarnaast treffen we steeds ook enkele andere, soms zeldzamere, soorten aan zoals serpel en kopvoorn (afkomstig van een herintroductieprogramma) maar ook exoten zoals Amerikaanse hondsvi, bruine Amerikaanse dwergmeerval en zonnebaars. Sinds 2016 wordt er nu ook de marmergrondel gevangen.

c) Afvissing in 2020

In 2020 werden 8 vissoorten door het INBO gevangen op de meetplaatsen in Overpelt en Neerpelt.

Deze vissoorten zijn : blauwbandgrondel, driedoornige stekelbaars, kopvoorn, riviergrondel, baars, paling, snoek en zonnebaars.

d) Afvissing in 2022

In 2022 werden bij een afvissing op 3 meetplaatsen waarvan twee meetplaatsen in Pelt en één meetplaats in Peer in totaal 14 vissoorten gevangen.

Deze 14 vissoorten zijn : biermpje, blankvoorn, blauwbandgrondel, driedoornige stekelbaars, kopvoorn, riviergrondel, tiendoornige stekelbaars, zonnebaars, baars, gibel, paling, serpel, snoek en zeelt.

Er werd ook gevleete Amerikaanse rivierkreeft gevangen.

e) Afvissing in 2023

In 2023 werden op een meetpunt in Pelt 7 vissoorten gevangen.

Deze vissoorten zijn : biermpje, blauwband, driedoornige stekelbaars, kopvoorn, paling, riviergrondel en snoek.

VERBEIREN Marc

Wolvertem, februari 2025

{ BRON : schriftelijke parlementaire vraag gesteld door Vlaams volksvertegenwoordiger Eva DE BLEEKER in het Vlaams Parlement ; zie :

vraag gesteld aan de minister van Omgeving (Milieu) Jo BROUNS :
“ *Bulletin van Vragen en Antwoorden* “ , Vlaams Parlement , zitting 2024-2025 , vraag nr. 268 van 15 januari 2025 } .

Tabel A

Bijlage 2. Ligging van de meetplaatsen in het Referentiemeetnet Vis op de Dommel

Nummer	Lambert-X	Lambert-Y	Waterloop	Gemeente	Omschrijving
93530117	226096	201188	DOMMEL	Peer	Lindelsebaan exit Wauberg
93530260	224636	211396	DOMMEL	Overpelt	stroomopwaarts de brug
93530475	223954	218080	DOMMEL	Neerpelt	Hageven, Stenenbrug, begin van wandelpad

Tabel B

Bijlage 3. Effectieve vangst per soort en per staalname in 2016 uitgedrukt in CPUE (elektrisch in G/100m en N/100m; fuiken in g/fuikdag en N/fuikdag met G=gewicht in g en N=aantal)

Nummer		Amerikaanse hondvis	baars	beemste	blankevoorn	blauwbandgrondel	driedoornige stekelbaars	kopvoorn	maarmegrondel	paling	rietvoorn	rivergrondel	sepieling	snellek	tiendeoornige stekelbaars	Totaal
93530117	G/100m						32,4								37,9	70,3
elektrisch	N/100m						43								58	101
93530260	G/100m		872	48	672,5	0,7	17,2	8138,7		1907,4		524,8	210,9	1560	2,1	13954,3
elektrisch	N/100m		12	11	13	1	16	17		2		184	4	2	3	265
93530475	G/100m			41,9			105,4	420,1			7,4				3,9	578,6
elektrisch	N/100m			5,0			67,0	1,8			0,9				3,7	78,4
93530475	G/fuikdag	2,17	4,32	141,0	7,0		13,9	96	6,0			147,1	19,1			436,7
fuiken	N/fuikdag	0,25	0,25	15	0,25		6	0,25	1			6,25	0,25			29,5

Tabel C

Bijlage 4. Overzicht van de EQR en hun appreciatie

Nummer	Waterloop	EQR	Appreciatie
93530117	DOMMEL	0,20	slecht
93530260	DOMMEL	0,80	goed
93530475	DOMMEL	0,51	matig

9.2.4 Visbestandgegevens

Tabel 70 Overzicht van de aangetroffen vissoorten en het totaal aantal soorten op de verschillende locaties behorende tot het Maasbekken en het Netebekken.

Nummer	Amerikaanse hondsvij	baars	beekprik	bermpje	blankvoorn	blauwbandgrondel	donderpad	driedoornige stekelbaars	kleine modderkruiper	kopvoorn	marmelgrondel	paling	rietvoorn	riviergrondel	serpeling	snoek	tiendoornige stekelbaars	zeelt	zonnebaars	Totaal aantal vissoorten
92130275			*	*	*	*		*		*		*		*			*	*	*	11
93167150				*				*		*	*			*			*			6
93530117								*									*			2
93530260		*		*	*	*		*		*		*		*	*	*	*			11
93530475	+	+		X	+			X		X	+		*	+	+		*			11
53042100		*	*	*	*		*	*	*			*		*		*	*	*		12
53042150		*	*	*	*		*	*	*			*		*		*	*			11
55042100		*		*			*	*		*		*	*	*		*	*			10
6						*						*		*			*			4

c) Afvissing in 2020

Waterloop	Lambert X/Y	Omschrijving	Gemeente	Provincie	Bekken	Jaar	Nederlandse naam	Gemiddelde Dagvangst (aantal)	Gemiddelde Gewicht (gram)
DOMMEL	224722/207521	aan de kleine molen	Overpelt	Limburg	Maasbekken	2020	blauwbandgrondel	2.00	8.40
DOMMEL	224722/207521	aan de kleine molen	Overpelt	Limburg	Maasbekken	2020	driedoornige stekelbaars	2.00	6.80
DOMMEL	224722/207521	aan de kleine molen	Overpelt	Limburg	Maasbekken	2020	kopvoorn	2.00	150.20
DOMMEL	224722/207521	aan de kleine molen	Overpelt	Limburg	Maasbekken	2020	riviergrondel	4.00	65.30
DOMMEL	223954/218080	Hageven, Stenenbrug, begin van wandelpad	Neerpelt	Limburg	Maasbekken	2020	baars	2.00	413.40
DOMMEL	223954/218080	Hageven, Stenenbrug, begin van wandelpad	Neerpelt	Limburg	Maasbekken	2020	blauwbandgrondel	1.00	4.80
DOMMEL	223954/218080	Hageven, Stenenbrug, begin van wandelpad	Neerpelt	Limburg	Maasbekken	2020	driedoornige stekelbaars	18.00	4.70
DOMMEL	223954/218080	Hageven, Stenenbrug, begin van wandelpad	Neerpelt	Limburg	Maasbekken	2020	driedoornige stekelbaars	3.00	2.70
DOMMEL	223954/218080	Hageven, Stenenbrug, begin van wandelpad	Neerpelt	Limburg	Maasbekken	2020	paling	2.00	1887.80
DOMMEL	223954/218080	Hageven, Stenenbrug, begin van wandelpad	Neerpelt	Limburg	Maasbekken	2020	riviergrondel	5.00	67.20
DOMMEL	223954/218080	Hageven, Stenenbrug, begin van wandelpad	Neerpelt	Limburg	Maasbekken	2020	snoek	1.00	27.60
DOMMEL	223954/218080	Hageven, Stenenbrug, begin van wandelpad	Neerpelt	Limburg	Maasbekken	2020	zonnebaars	7.00	40.10

d) Afvising in 2022

Waterloop	Lambert X/Y	Omschrijving	Gemeente	Provincie	Bekken	Jaar	Nederlandse naam	Gemiddelde Dagvangst (aantal)	Gemiddelde Gewicht (gram)
Dommel	223953/218079	Hageven, Stenenbrug, begin van wandelpad	Pelt	Limburg	Maasbekken	2022	bermpje	1.00	1.10
Dommel	223953/218079	Hageven, Stenenbrug, begin van wandelpad	Pelt	Limburg	Maasbekken	2022	blankvoorn	3.00	24.00
Dommel	223953/218079	Hageven, Stenenbrug, begin van wandelpad	Pelt	Limburg	Maasbekken	2022	blauwbandgrondel	1.00	0.40
Dommel	223953/218079	Hageven, Stenenbrug, begin van wandelpad	Pelt	Limburg	Maasbekken	2022	driedoornige stekelbaars	52.00	78.20
Dommel	223953/218079	Hageven, Stenenbrug, begin van wandelpad	Pelt	Limburg	Maasbekken	2022	gevlekte Amerikaanse rivierkreeft	1.00	6.10
Dommel	223953/218079	Hageven, Stenenbrug, begin van wandelpad	Pelt	Limburg	Maasbekken	2022	kopvoorn	8.00	282.60
Dommel	223953/218079	Hageven, Stenenbrug, begin van wandelpad	Pelt	Limburg	Maasbekken	2022	rievergrondel	16.00	111.80
Dommel	223953/218079	Hageven, Stenenbrug, begin van wandelpad	Pelt	Limburg	Maasbekken	2022	tiendoornige stekelbaars	6.00	6.70
Dommel	223953/218079	Hageven, Stenenbrug, begin van wandelpad	Pelt	Limburg	Maasbekken	2022	zonnebaars	3.00	8.90
Dommel	226096/201187	Lindelsebaan exit Wauberg	Peer	Limburg	Maasbekken	2022	driedoornige stekelbaars	134.00	155.20
Dommel	226096/201187	Lindelsebaan exit Wauberg	Peer	Limburg	Maasbekken	2022	tiendoornige stekelbaars	32.00	20.40
Dommel	224635/211396	upstream till bridge	Pelt	Limburg	Maasbekken	2022	baars	47.00	1943.80
Dommel	224635/211396	upstream till bridge	Pelt	Limburg	Maasbekken	2022	bermpje	34.00	282.50
Dommel	224635/211396	upstream till bridge	Pelt	Limburg	Maasbekken	2022	blankvoorn	39.00	885.20
Dommel	224635/211396	upstream till bridge	Pelt	Limburg	Maasbekken	2022	driedoornige stekelbaars	34.00	44.10
Dommel	224635/211396	upstream till bridge	Pelt	Limburg	Maasbekken	2022	giebel	1.00	
Dommel	224635/211396	upstream till bridge	Pelt	Limburg	Maasbekken	2022	kopvoorn	15.00	8714.10
Dommel	224635/211396	upstream till bridge	Pelt	Limburg	Maasbekken	2022	paling	1.00	1245.00
Dommel	224635/211396	upstream till bridge	Pelt	Limburg	Maasbekken	2022	rievergrondel	102.00	594.50
Dommel	224635/211396	upstream till bridge	Pelt	Limburg	Maasbekken	2022	serpeling	3.00	475.60
Dommel	224635/211396	upstream till bridge	Pelt	Limburg	Maasbekken	2022	snoek	4.00	2741.90
Dommel	224635/211396	upstream till bridge	Pelt	Limburg	Maasbekken	2022	tiendoornige stekelbaars	5.00	2.50
Dommel	224635/211396	upstream till bridge	Pelt	Limburg	Maasbekken	2022	zeelt	1.00	713.40
Dommel	224635/211396	upstream till bridge	Pelt	Limburg	Maasbekken	2022	zonnebaars	1.00	10.90

e) Afvissing in 2023

Waterloop	Lambert X/Y	Omschrijving	Gemeente	Provincie	Bekken	Jaar	Nederlandse naam	Gemiddelde Dagvangst (aantal)	Gemiddelde Gewicht (gram)
Dommel	223953/218079	Hageven, Stenenbrug, begin van wandelpad	Pelt	Limburg	Maasbekken	2023	bermpje	2.00	9.10
Dommel	223953/218079	Hageven, Stenenbrug, begin van wandelpad	Pelt	Limburg	Maasbekken	2023	blauwband		
Dommel	223953/218079	Hageven, Stenenbrug, begin van wandelpad	Pelt	Limburg	Maasbekken	2023	driedoornige stekelbaars	7.00	11.90
Dommel	223953/218079	Hageven, Stenenbrug, begin van wandelpad	Pelt	Limburg	Maasbekken	2023	kopvoorn	3.00	200.70
Dommel	223953/218079	Hageven, Stenenbrug, begin van wandelpad	Pelt	Limburg	Maasbekken	2023	paling	1.00	679.20
Dommel	223953/218079	Hageven, Stenenbrug, begin van wandelpad	Pelt	Limburg	Maasbekken	2023	riviergrondel	26.00	348.80
Dommel	223953/218079	Hageven, Stenenbrug, begin van wandelpad	Pelt	Limburg	Maasbekken	2023	snoek	1.00	158.00